

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce: Bc. Vladimíra Holmanová

Název práce: Polsko-česká ekvivalence deverbativních konstrukcí po prepozici *do*: klasifikace substantiv a analýza vybraných frazémů

Diplomová práce se zabývá polsko-českou ekvivalencí na příkladu deverbativních konstrukcí, jež se vyskytují po prepozici *do* v polštině. Autorka ve své studii používá korpusové metody k identifikaci překladových ekvivalentů, které podrobně rozebírá v praktické části. Vzhledem k množství analyzovaného materiálu je teoretická část stručná, ale výstižná. Rozsáhlá analytická část je těžištěm práce a sestává z několika podkapitol, které se věnují možným překladům polských frazémů (*mieć do czynienia, mieć do powiedzenia, dać/dawać do zrozumienia a pozostawiać wiele do życzenia*), které mohou být překládány různými způsoby (např. jako frazémy, slovesa, substantiva, vedlejší věty atd.). Ze závěru práce vyplývá, že je nutné se soustředit na kontext výpovědi a nepřekládat za každou cenu frazém za frazém, což může působit nepřírozně. Nepotvrdilo se také, že je přímý protějšek volen častěji než jiné způsoby překladu. V mnohých případech byly přijatelnější překlady nedoslovné.

Koncepce práce

Diplomová práce hned v úvodu formuluje několik cílů: 1. klasifikace verbálních substantiv (formální a sémantická), 2. překlad frazémů z polštiny do češtiny, 3. frekvence použití překladových víceslovných jednotek v synchronním korpusu, 4. srovnání překladových ekvivalentů s ohledem na typ textu. Už ze samotného výčtu je patrné, že se práce snaží uchopit několik jevů a ještě je velice podrobným a pečlivým způsobem popisuje, což ve výsledku neprospívá celému textu. Práce je přehledně členěna do jednotlivých kapitol a podkapitol, ale výrazně dominantní analytická část, vzhledem ke svému enormnímu rozsahu, ubírá na důležitosti samotné analýzy a zastiňuje její podstatné výsledky. Analýza by mohla svou pozornost omezit na vybraný jev, díky čemuž by byla kondenzovanější a příjemnější pro čtení souvislého textu, který místy je informačně zahuštěn. Některé pasáže by mohly být zcela vypuštěny bez narušení celkové struktury práce (např. Podkapitola 3.5).

Autorka správně používá odbornou terminologii a teoretická část je provázána s částí analytickou. Interpretace analýzy je logická, byť občasně kvůli své pečlivé propracovanosti není příliš vyvážená. Rozsah práce (186 stran) překračuje dříve stanoveny limit a potvrzuje jen, že autorka nebyla schopna téma zúžit tak, aby se věnovala jednomu jevu v přiměřené míře.

Hodnocení: B

Metodologie zpracování

Práce využívá odpovídající metodologické postupy, které jsou v kapitole 2 řádně popsány, avšak stanovený metodologický aparát není jednotný a vyvážený pro všechny části kapitoly 3. Použitá data jsou vhodně popsána, analyzována a interpretována, i když občas až příliš detailně. Na několika místech by diskuze mohla být stručnější. Občas jsem se v interpretační části ztrácel, jako např. na str. 94, kde jsem měl problém pochopit, ke kterému příkladu se komentář vztahuje.

Korpusový materiál byl správně vyexcerpován a podroben interpretační analýze z hlediska kvality překladu, která se místy vzdaluje hlavnímu cíli práce a řeší jiné překladatelské otázky. Např. na str. 60 je pozornost věnována slovesu *zorientować się*, které bylo doslovně přeloženo do češtiny. Toto pokládám za největší slabinu zpracování práce, protože se autorka nedokázala soustředit na hlavní cíl a zároveň se zbytečně pouštěla do pečlivých interpretací, které nebyly ve všech případech nutné.

Nicméně z výsledku analýzy plynou zajímavá zjištění, např. to, že „[p]ři překladu je tedy důležité si uvědomění, že změna slovního druhu (zde spíše víceslovné jednotky na jednoslovnou) může výslednému textu prospět, kdežto snaha za každou cenu zachovat frazém v cílovém jazyce tam, kde pro něj taková jednotka není přirozená, komunikátu spíše uškodí (str. 102).“

Hodnocení: B/C

Práce s odbornou literaturou

Na základě seznamu literatury je jasně vidět, že v této oblasti má autorka velmi dobrý přehled. Využívá všechny typy zdrojů (jak nové, tak i starší a elektronické). Teoretická část je přehledně zpracována a vystihuje ty nejdůležitější informace. V textu jsou jasné odlišené citace od autorského textu a je vidět, že autorka nemá problém se syntézou informací z několika zdrojů; správně je parafrázuje a komentuje.

Hodnocení: A

Formální úroveň práce

Práce obsahuje všechny náležitosti, ale je zbytečně rozsáhlá, což jí ubírá na kvalitě kvůli množství řešených otázek. Autorka správně používá citační aparát. Text splňuje nároky kladené na odborný styl, ale místy narazíme na různé překlepy (např. str. 112 *kolokačním parnerem* místo *kolokačním partnerem*, str. 121 *pacientu* místo *patientu*). Text nese obecné známky toho, že neprošel finální kontrolou.

Hodnocení: B

Celkové hodnocení

Předložená diplomová práce prezentuje široké spektrum autorčiných znalostí v oblasti komparativní lingvistiky, translatologie a korpusové analýzy. Navíc na mnoha místech najdeme velice kvalifikovaný a podrobný rozbor překladových ekvivalentů. Autorka tímto potvrzuje svůj široký záběr, co se lingvistických metod týče, a opravdový zájem o studium překladu mezi polštinou a češtinou. Tato oblast by rozhodně měla být dále zkoumána a diplomátka má solidní základ pro to, aby ve výzkum pokračovala. Její píle a odhodlanost jsou vlastnosti, které ji do budoucna dozajista pomohou, avšak je také nutné,

aby se naučili své cíle lépe stanovovat a téma jasně vymezovat, aby se v bezbřehé interpretaci neztratila.

Práce splňuje nároky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě. Na základě výše uvedených komentářů navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

Otázky k obhajobě

1. Ve své práci komentujete, že agens může být buď do situace zapojen přímo, nebo ji pouze sledovat. Jakým způsobem to ovlivňuje překladový ekvivalent v češtině?
2. Do jaké míry byly překladové ekvivalenty ovlivněny typem textu?
3. Krátce shrňte, jakým způsobem genetická a typologická podobnost češtiny a polštiny může napomáhat nebo naopak ztěžovat proces překladu mezi těmito dvěma jazyky?

Praha, 19. 8. 2024

Mgr. Adrian Jan Zasina, Ph.D.